

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор по психология”, по научна специалност „3.2. Психология”

Тема: "Интегриран модел за психо-социална адаптация на лица с психични увреждания"

Докторант: Теменужка Матева Дечкова-Новакова

Рецензент: доц. Силвия Крушкова, д.пс.

Представения труд разглежда една изключително важна и актуална теза, а именно как съвременният научен био-психо-социален подход при лицата с психични увреждания в едно с диагностикага и терапията интегративно и синкретично се съчетават с рехабилитацията, социалната адаптация и интеграция. В представения дисертационен труд много задълбочено и професионално си извежда действащ модел за психо-социална рехабилитация при една от най-уязвимите групи от населението, а именно хората с психични увреждания.

Цялата научна разработка е в подкрепа на идеята, че смисълът на изследването е продиктуван от необходимостта да се отбременят не само финансовите разходи на социалната и здравни системи в България, но и да се повиши качеството на тези хора.

В ***Първа глава на научния труд*** задълбочено и систематизирано се представя психичното увреждане и как това схващане се е развивало в исторически план. Изключително пунктуално е разгледана проблематиката за психичното увреждане започвайки още от древността, като по впечатляващ начин, следвайки академичния стил авторът е представил

схващанията на древните учени за психичното увреждане. По много елегантен начин и с подобаващ научен маниер авторът ни превежда през Средновековието, Ренесанса и следващите епохи като постепенно ни въвежда в съвременността и доказани научни виждания в световен мащаб. По този начин авторът заявява по категоричен начин, че е работил усърдно и задълбочено проучвайки темата преди да задълбочи своите изследователски търсения. Систематично и задълбочено авторът е представил исторически преглед на развитието на психиатричната помощ не само в световния опит, но и в България. Предложеният паралел показва своеобразния професионален подход на автора. След тези задълбочени исторически проследявания по проблема авторът поставя акцента върху един от най-актуалните страни на психо-социалната рехабилитация, а именно качеството на живот и психичното увреждане.

Във **Втора глава** авторът задълбочено и в академичен дух разглежда проблематиката на същността на психосоциалната рехабилитация, социалната адаптация и интеграция, като обстойно въвежда понятийния апарат, вниква и ни представя същността на явленията, както и не пропуска да представи стратегиите за развитие на интегрираните психо-социални грижи. Умело и аналитично е направен исторически преглед на световния и българския опит в психо-социалната рехабилитация в контекста на промяна на качеството на живот. Постепенно систематизирайки и анализирайки своите научни знания авторът достига до същността чрез представяне на дейностите в модела за психосоциална рехабилитация и социална интеграция в Център за психично здраве със стационар – Русе.

В **Трета глава** е изложена постановката и организацията на емпиричното изследване, като точно, ясно и академично са формулирани: целта на изследването, обекта на изследването и предметът на изследването. В тази

връзка са представени шестте хипотези на изследването и основните задачи.

В *Четвърта глава* е направен задълбочен анализ на резултатите от изследването.

Бих искала да подчертая, че посочените приноси в научния труд са безспорни и отговарят не само на академичните изисквания, но са изцяло приложими в практиката.

От изследователска гледна точка внимание заслужават аргументацията и дизайна на изследването, обхватността на използвания инструментариум и неговата съгласуваност с поставените задачи и хипотези.

В духа на цялата рецензия бих искала да подчертая, че дисертационният труд покрива изцяло изискванията за разработване на дисертация, в него е представен аргументиран дизайн на изследване, самото изследване е проведено коректно и резултатите от него са обработени и анализирани по подходящ начин.

Едно от най-големите академични постижения на дисертационния труд, че той предлага работещ модел достатъчно гъвкав и адаптивен в клиничната практика.

В заключение заявявам положителната си оценка на дисертационния труд, която се основава на осъщественото изследване и на изведените от него закономерности с висока теоретична и практическа стойност и ми позволява да предложа на уважаваното научно жури да присъди на Теменужка Матева Дечкова-Новакова образователна и научна степен „доктор по психология”, по научна специалност „3.2. Психология”